

נחמה ויצחק

בסייעתא דשמיא | נשא - חג השבועות תשפ"ג | גליון מס' 195

פרפראות

איש איש כי תשטה אשתו, (ה' י"ב).

איתא בסוטה (ב), אמר רב שמואל בר רב יצחק, כי הוה פתח ריש לקיש בסוטה (פירש רש"י, כשהיה בא לדרוש בפרשת סוטה), אמר הכי, אין מזווגין לו לאדם אשה אלא לפי מעשיו שנאמר **כי לא ינוח שבט** <<<

ישראל, דברים הקשים כגידים, והיינו שמה שכתוב כאן הם דברים הקשים כגידים.

והנה כתיב **כה תאמר**, ופירש רש"י, בלשון הזה וכסדר הזה, והיינו שאין כאן דברים נסתרים, והכל גלוי מה שיאמר להם, ומקופיא לא נראה שיש כאן דברים קשים במיוחד, ואם כן צריך ביאור מה שאמר **ותגיד**, שמשמעו שיש כאן דברים הקשים כגידים שכתובים, וצריך ביאור מה הם.

ד

והנה אם נדקדק בפרשת מתן תורה, כשהקב"ה אמר למשה **ותגיד לבני ישראל**, נראה שעיקר הדיבור הוא **ואתם תהיו לי וכו' וגוי קדוש**.

דהנה פתח ואמר **אתם ראיתם אשר עשיתי למצרים וגו'**, ונראה שזה כעין הקדמה, ואחר כך מזהירים ואומה, **ועתה אם שמוע תשמעו בקלי וכו' והייתם לי סגלה מכל העמים וגו'**, ואחר כך אמר, **ואתם תהיו לי ממלכת כהנים**, ופירש רש"י, שרים, וקמפרש איך תהיו שרים, על ידי **גוי קדוש**, שתהיו גוי קדוש, ואז מסיים **אלה הדברים** ופירש רש"י לא פחות ולא יותר, **אשר תדבר אל בני ישראל**, ע"כ.

ומבואר שעיקר הדיבור שהקב"ה אמר למשה ש'גיד' לבני ישראל הוא שיהיו גוי קדוש⁴.

והנה בענין קדושה, עיין מה שכתב בספר מסילת ישרים (פרק כ"ו⁵), בענין הקדושה, שקדושה תחילתו עבודה וסופו גמול, תחילתו השתדלות וסופו מתנה, והיינו, שתחילתו (עבודה) הוא על ידי מה שהאדם מקדש עצמו, וסופו (גמול) הוא מה שמקדשים אותו מלמעלה וכו', (ותחילתו) השתדלות הוא שיהיה האדם נבדל ונעתק מן החומריות לגמרי, ומתדבק תמיד בכל עת ובכל שעה באלוקיו, ועל דבר זה נקראו הנביאים מלאכים וכו', ואמנם לפי שאי אפשר לאדם שישים הוא את עצמו במצב הזה, ויכבד הוא ממנו, כי סוף סוף חומרי הוא ובשר ודם, על כן אמרתי שסוף הקדושה - (וסופו) מתנה, כי מה שיוכל האדם לעשות הוא ההשתדלות ברדיפת הידיעה האמיתית והתמדת ההשכלה בקדושת המעשה, אך הסוף הוא שהקב"ה ידריכהו בדרך הזה שהוא חפץ ללכת בה, וישרה עליו קדושתו ויקדשהו וכו', עיין מה שכתב שם באורך בענין הקדושה.

והשתא מתבאר מה הם הדברים הקשים כגידים, דהיינו העבודה וההשתדלות הנצרכים כדי להגיע לקבלת התורה, דבכדי לקבל התורה היו צריכים להיות **גוי קדוש**, ואכן בני ישראל הגיעו לדרגה זו, דהרי מצינו במתן תורה שהגיעו למדרגת מלאכים, (וכמבואר בשבת פ"ח.), שזה סופו של

(4) ועי' מש"כ בפר' יתרו, שדבר זה של קדושה, לנשים זה בחי' **כה תאמר** לשון רכה, דלהם קדושה נשמע דבר נפלא וכו', אבל לאנשים להיות **גוי קדוש**, אלו דברים שהם קשים כגידים.

(5) שזה הפרק האחרון, ואח"כ מגיע רוה"ק, דהנה עי' בהקדמת הספר, שכ' הרמח"ל שספרו מבוסס על מימרא דרפב"י שתורה מביאה עד תחייה"מ, שזו היא התכלית הנרצה, ודרך העליה הוא מדריגה אחר מדריגה מזהירות וכו' עד קדושה שמביאה לידי רוה"ק שמביאה לידי תחייה"מ, והנה מבואר במס"י שמה שמוטל על האדם זה להגיע עד מדריגת הקדושה, ואז רוה"ק ותחייה"מ באים ממילא, ודו"ק.

ואיש את קדשיו לו יהיו

בענין שבועות - זמן מתן תורתנו

הנה שבועות נקרא זמן מתן תורתנו, וכדי לשפוך קצת אור על ענין זה נראה שיש לבאר.

(א) אמאי קורים מגילת רות בשבועות.

(ב) מה הפירוש מה שאומרים בהגדה של פסח, 'אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה - דיינו'.

(ג) **כה תאמר וכו' ותגיד לבני ישראל**, דברים הקשים כגידים.

א

כתב ברמ"א (אורח חיים סימן ת"צ, סוף סעיף ט'), וזה לשונו, ונוהגין לומר רות בשבועות (אבודרהם), ע"כ, ועיין במגן אברהם¹, וזה לשונו, ורות בשבועות דאיתא בילקוט (רות) מה ענין רות אצל עצרת שנקרא בזמן מתן תורה, ללמדך שלא נתנה תורה אלא על ידי יסורין ועוני וכו', ע"כ².

ולכאורה צריך ביאור מהו הענין של יסורים ועוני שעל ידם דווקא ניתנה תורה, עד כדי כך שצריך להודיע על זה עוד לפני הקריאה של מתן תורה.

ב

בסדר הגדה של פסח, כשנותנים שבח והודיה להקב"ה על 'כמה מעלות טובות למקום עלינו', בתוך החמשה עשר דברים, אומרים 'אילו קרבנו לפני הר סיני ולא נתן לנו את התורה - דיינו'.

ולכאורה צריך ביאור איזה תועלת יש בזה שקרבנו לפני הר סיני בלי נתינת התורה, שכאילו על זה אנו אומרים 'דיינו'.

ואין הכי נמי (כמו שכבר ביארנו³), ש'דיינו' אין פירושו שהיה מספיק לנו במתנה זו לבדה, שזה אינו, אלא פירוש 'דיינו' הוא, שכל אחד ואחד מהחמשה עשר דברים הנוכחים הם סיבה מספקת בפני עצמם, שיש לנו להודות לפניו עליהם, והיינו שמודים לו על כל שלב ושלב שהתקרבנו אליו יתברך, עד שבנה לנו את בית הבחירה, ובתוך זה אנו אומרים שמה שקרבנו לפני הר סיני, אף אם לא היה נותן לנו את התורה, גם זה סיבה מספקת להודות לו.

אכן צריך ביאור איזה מעלה יש בזה שקרבנו לפני הר סיני לבדו, אם לא היה נותן לנו את התורה, ובעצם על מה אנו מודים לו.

ג

בפרשת מתן תורה (יתרו), כשבאו למדבר סיני, כבר ממחרת, אמר הקב"ה למשה **כה תאמר לבית יעקב ותגיד לבני ישראל**, ופירש רש"י **ותגיד לבני**

(1) הובא במ"ב שם ס"ק י"ז.

(2) ועי' בדרכי משה שם, שהביא עוד טעמים, עיי"ש, וראיתי ספר שהביא עי' טעמים לקריאת מגילת רות בשבועות.

(3) עי' בפ"י הגדש"פ.

ה

והנה הגישה הנצרכת איך מגיעים למדרגה זו של קדושה, נראה בהקדם ביאור הכתוב בפרשה (נשא), **ואיש את קדשיו לו יהיו**, ועיין ברש"י, (ד"ה ואיש וכו'), שפירש על פי המדרש, וזה לשונו, ומדרש אגדה, **ואיש את קדשיו לו יהיו**, מי שמעבב מעשרותיו ואינו נותן, לו יהיו המעשרות וכו', **איש אשר יתן לכהן**, מתנות הראויות לו, **לו יהיה**, ממון הרבה, ע"כ.

ועיין מה שכתב הגר"א (בפירושו למגילת רות⁶), לבאר דברי חז"ל אלו.

דהנה במדרש (בפתחיה לרות, א' ג'), על הפסוק **ויהי בימי שפט השופטים ויהי רעב**, ציינו למה שכתוב **הפכפך דרך איש זור (וזך ישר פעלו)** (משלי כ"א ח'), ר' אחא אמר **הפכפך דרך (ואיש זור)**, אלו ישראל, (פירוש שפסוק זה מדבר על ישראל, ומביא ראיה שהפכפך היינו ישראל דכתיב), **כי דור תהפוכות המה**, (וכן) **איש** (קאי על ישראל, דכתיב), **ואיש ישראל נשבע**, (ומה שכתוב) **זור**, (פירוש) שעשו עצמם לפני הקב"ה כזרים שנאמר **בה' בגדו כי בנים זרים ילדו**, (ומה שכתוב בהמשך הפסוק) **וזך (ישר פעלו)**, (מפרש) זה הקב"ה שנוהג עמהם במדת יושר בעולם הזה, ונותן שכרם שלם לעתיד, כאומן העושה מלאכה באמונה אצל בעל הבית, באותה שעה (פירוש כשבני ישראל הפכפכים) אמר הקב"ה בני סרבנין הן, לכלותן אי אפשר, להחזירן למצרים אי אפשר, להחליפם באומה אחרת איני יכול, אלא מה אעשה להם הריני מייסרן ביסורים, ומצרפן ברעבון, (ומתי היה דבר זה) בימי שפוט השופטים, הדא הוא דכתיב **ויהי בימי שפוט השופטים ויהי רעב בארץ**, ע"כ.

(6) בפ"י המיוחס להגר"א.

ועיין בפירוש הגר"א (בתוך דבריו), שביאר שיש שתי מידות בהנהגת הקב"ה, יש מידת החסד, להיטיב בלי גבול והפסק, ויש מידת הדין, שאינו משפיע אלא בשיעור⁷.

וכתב שם שגם באדם הוא כן, שיש לו שתי מיני הנהגות אלו, חסד בלי גבול, ודין בשיעור, וכתב שהאדם צריך להשתמש במידת החסד לדברים הרחוחיים, לעלות מעלה מעלה בלי גבול, אך בהנהגת הגוף צריך להתנהג במידת הדין, ולא למלאות תאוותו עיין שם⁸.

ועיין שם שהוסיף שתלויים הם זה בזה, שאם האדם מצמצם תאוות גופו, אז הוא מגביר עליו את כח החסד לנשמתו להתקרב ליוצרה יתברך, כי בלתי זה אי אפשר להשיג תשוקת נפשו הפנימית אם לא בהכנעת גופו החיצון, וכן להיפך חס ושלום, כשנותן מקום למלאות תאוותיו הגופניים מגביר עליו כח הדין, עד שלא תוכל נשמתו לעלות למדרגתה וכו', עיין שם באורך מה שביאר לפי יסוד זה.

ובזה ביאר הך מדרש **ויהי בימי שפט השופטים**, רצה לומר דור ששפט את היצר טוב והיצר הרע וכו', ועל אותו דור, שאנשים התנהגו בשתי הנהגות אלו, אמר עליהם שבני הפכפכים אתם, מכיון שנוטים לשני הצדדים, לטוב ולרע וכו', וממילא לכלותם אי אפשר וכו' שאינם רשעים גמורים, אלא מביא עליהם יסורים, ועל ידי זה יפנו אליו יתברך, ותהיה מדרגתם שלימה, ואז יוכל להשפיע עליהם במידת החסד, כי עיקר מידת החסד הנמשך מאיתו

(7) עיי"ש באורך ביאור ענין זה.

(8) ועי' ברכות (ג), מתוך ברכותיו של אדם וכו', שיש חילוק בין דברי תורה שבהם הרחב פיך ואמלאהו, לצרכיו שלו שבוה ימעט, ועי' מש"כ לבאר עפ"י זה בקשת חנה זרע אנשים, עי' ברכות (ל"א).

פרפראות/המשך

לעשות כשרואה שאשתו נוהגת בפריצות.

ונראה לבאר, לפי מה ששמעתי מאא"ז הר"ר א"ב בלוי זצ"ל, דהא דאמרו חז"ל קשה זיווגו של אדם כקריעת ים סוף, זה גם אחר החתונה, פירוש אף שכבר נשא את אשתו, ולא רק לפני זה¹.

ולפי זה מבואר היטב מה שאמרו כאן שמעשי אשתו הם לפי מעשיו², שאם רואה שאשתו נוהגת בפריצות, אל לו לקנאות, שהרי אסור לקנאות, רק מכיון שזיווגו הוא לפי מעשיו, אף לאחר הנישואין, אם כן מה שמוטל עליו הוא לתקן את מעשיו, וממילא גם היא תתנהג לפי מעשיו, ולא תתנהג בפריצות, ובאמת אין מקום לקנאות, ודו"ק.

ועבר עליו רוח קנאה וקנא וגו', (ה' י"ד).

ועבר עליו, פירש רש"י, וזה לשונו, קודם לסתירה, ע"כ.

פירוש דאף על גב דבפסוק כתיב סתירה לפני הקינוי, דלפני זה כתיב **ונסתרה והיא נטמאה**, ולפי סדר הפסוקים לכאורה היה צריך קודם לומר **ועבר עליו רוח קנאה וקנא**, ורק אחר כך לכתוב **ונסתרה והיא נטמאה**, ועל זה פירש רש"י דאירי שכבר קינא לפני כן.

וכעין זה איתא בגמרא (סוטה ג), תנא דבי רבי ישמעאל מפני מה האמינה

(1) ואי"ז רק הלצה בעלמא, די ש בזה מוסר גדול, דעי' באוה"ח פר' בשלח בענין קרי"ס, שכל הנס הגדול וכו' הרי זה דווקא לפני שקיבלו את התורה וכו', אבל אחר קבלת התורה, ניתנה תורה לעמלי תורה וכו', עיי"ש, וא"כ אם רואה אדם שקשה זיווגו כקרי"ס, יש לו עצה, דאם הוא בן תורה יכול הוא לקרוע את הים כרפב"י וכו', ודו"ק.

(2) וכמו שאמרו שם (י), וא"ר יוחנן כל המזנה אשתו מזנת עליו.

הרשע על גורל הצדיקים, (פירש רש"י, לא יזדווג ממשלת רשע בגורל צדיק), ע"כ. ומבואר שאם אשתו נוהגת בפריצות סימן הוא שזה חסרון אצלו, דהא הקב"ה מזווג צדקת לצדיק ורשעה לרשע.

והנה פליגי בגמרא (ב: ג), מהו לשון המקנא, או קינוי מלשון כעס, (עיין רש"י שם), ואם כן אסור לקנאות, שאין זה דבר ראוי לקנאות, או שקינוי הוא מלשון התראה, ומותר לקנאות, עיין שם בגמרא, דפליגי במאי דכתיב **ועבר עליו רוח קנאה**, האם זה רוח טהרה, וראוי ומותר (או חובה) לקנאות, או דהוה רוח טומאה, ואין לקנאות, עיין שם (ג).

והנה ריש לקיש (בעל המימרא כאן), סבירא ליה (ב:), דקינוי מלשון כעס, אם כן סבירא ליה שאין לקנאות, ובפשטותו לשיטתיה אזיל, ומשום הכי אמר כאן שאין מזווגין לו לאדם אשה אלא לפי מעשיו, שאין מקום לקנאות, ודו"ק.

אכן מה שצריך ביאור הוא, דסוף סוף מה יעשה האדם שרואה שאשתו נוהגת בפריצות, מה עליו לעשות, הרי אסור לקנאות.

ואפשר שזה גופא מה דקאמר ריש לקיש שאין מזווגין אשה אלא לפי מעשיו, פירוש שאם רואה שאשתו נוהגת בפריצות, שידע שעליו לשפר מעשיו, וממילא גם היא תעשה כן, דהרי הכל הוא לפי מעשיו.

אכן מה שצריך ביאור הוא, דאיתא בגמרא שם, אהא דאמר ריש לקיש שאין מזווגין לו לאדם אשה אלא לפי מעשיו, אמר רבה בר בר חנה אמר רבי יוחנן וקשין לזווגן (פירש רש"י, הנך דלפי מעשיו), כקריעת ים סוף וכו'.

והנה לכאורה ענין קשה לזווגן היינו לפני הנישואין, שאז צריך לזווגן, ובפשטות הכל הולך לפי מעשיו שהיו אז, ולפי זה, מאחר שכבר נשא את אשתו, והכל כבר נקבע, שוב אין לו מה לעשות, ומה יועיל לו עכשיו שיפשפש וימשמש במעשיו, הרי כבר קיבל מה שקיבל, ועכשיו זה כבר מאוחר, והדרא קושיא לדוכתא מה עליו

ז

והנה בתוך דבריו, ביאר הגר"א גם מה שדרשו חז"ל על הא דכתיב **ואיש את קדשיו לו יהיו**, שאם מחזיק הקדשים לעצמו, ולא יתנם לכהן, ואז **לו יהיו**, זה מה שישאר אצלו, דמכיון שממלא הוא את תאוות גופו, ומגביר עליו כח הדין, ואין כאן מידת החסד, ואז אין הקב"ה משפיע עליו מטובו, ממילא גרם לעצמו שלא יהיו לו, כי אם קדשיו וכו', אבל **איש אשר יתן לכהן**, וזה במידת החסד - **לו יהיה** הרבה בלי גבול, מכיון שמגביר על עצמו כח החסד, זה גורם שהקב"ה משפיע לו מחסדו עד בלי די, עיין שם.

ונראה שהנהגה זו שגורם שעל ידי מעשיו יושפע מידת החסד מלמעלה, זו היא ההנהגה של מידת הקדושה, שעל ידי הנהגה זו יוכל האדם להתחבר אליו יתברך, עד שיהיה כמלאך, (וכמבואר במסילת ישרים), אבל כדי להגיע למידה זו צריך למעט מהנאות העולם הזה, ובלי זה אינו יכול להגיע למדריגה זו של קדושה.

ואפשר שזה נרמז בפסוק גופא, **ואיש את קדשיו** - מידת הקדושה שלו - **לו** - אם נשאר אצלו **יהיו**, ישאר אצלו, אבל **איש אשר יתן** - מידה זו של קדושה - **לכהן, לו יהיה**, יתנו לו מלמעלה.

ונראה שההוראה על הנהגה זו שניהג בה האדם, הם הם הדברים הקשים כגידים שמשא אמר להם לישראל, שהורה שהם צריכים לצמצם בהנאות עולם הזה כדי שיוכלו לקבל את התורה בשפע וכו'.

ח

ויותר מזה נראה, שבכלל, לפני שראויים אפילו לשמוע דברים כאלה

צריך הכנה לזה, וכמו שמצינו בבני ישראל שלפני שאמר להם פרשה זו כתיב **ויסעו מרפידים**, פירוש שנסעו ועזבו המידה הרעה שרפו עצמם מדברי תורה, שהרפיון הוא שהיו עסוקים בהנאת העולם הזה, ורק אחר שניתקו עצמם מעולם הזה, ונסעו מזה, **ובאו מדבר סיני**, שבאו למדבר, פירוש למקום ששם אין תאוות עולם הזה, והיינו שעשו עצמם כמדבר, אז נאמר להם שיהיו **גוי קדוש**, דרך אז היו יכולים לשמוע דבר זה, וגם אז היו הדברים קשים כגידים, ודו"ק.

ונראה שזה מה שדרשו חז"ל (עירובין נ"ד), מאי דכתיב **וממדבר מתנה וממתנה נחליאל ומנחליאל במות וגו'**, שאם אדם משים עצמו כמדבר זה שהכל דשין בו, תורה ניתנה לו במתנה, וכיון שניתנה לו במתנה, נחלו א"ל, שנאמר **וממתנה נחליאל**, וכיון שנחלו א"ל, עולה לגדולה, וכו', ע"כ, ולכאורה מבואר כאן כנזכר, שאם משים עצמו כמדבר, היינו שממעט מהנאותיו, על ידי זה זוכה שניתן לו תורה במתנה, שזה מתן תורה, ונחלו א"ל ואז גם עולה לגדולה, ודו"ק.

ועוד נראה שבשורה זו, שתובעים מהם להיות **גוי קדוש**, ועל ידי זה יזכו לסייעתא דשמיא, דבר זה לא נאמר להם אלא במדבר, אחר שבאו למדבר סיני, וזהו שקרבנו לפני (ד"קא) הר סיני, פירוש שרק שם היה אפשר לשמוע דברים אלו הקשים כגידים, ועל בשורה זו, שהגענו למדרגה זו, אנחנו מודים ואומרים דינו, שזה שאנחנו ראויים לזה, היא סיבה מספקת להודות לו יתברך, אף אם לא היה נתון לנו את התורה, רק שאנו ראויים לזה, ודו"ק.

ט

ונראה שזה הטעם למה שתיקנו לקרות מגילת רות בשבועות, ודייקא לפני קריאת התורה, לרמז שכדי לקבל התורה צריך להקדים היסורים והענוה,

פרפראות/המשך

ואם כן צריך ביאור אמאי פירש רש"י רק שיבדיל עצמו מן היין לשם שמים, הלא גם מה שלא יעביר תער על ראשו, ושלא יטמא למתים, צריך להיות לשם שמים.

ובהכרח צריך לומר שמבואר ברש"י שעיקר נזירות כשבא להזיר עצמו, הוא מן היין, ושאר הדברים הם דברים שמי שהוא נזיר נאסר בהם, שהם מדין קדושת נזיר. ונראה שדברי רש"י הם בהמשך למה שכתב לפני זה, (בד"ה **כי יפלא** וכו'), וזה לשונו, למה נסמכה פרשת נזיר לפרשת סוטה, לומר לך שכל הרואה סוטה בקלקולה יזיר עצמו מן היין, שהוא מביא לידי ניאוף, ע"כ.

ומבואר שעיקר קבלת הנזירות הוא, כדי להזיר עצמו מן היין וכו', וממילא קאמר **נזיר להזיר** כשבא להבדיל עצמו מן היין, שזה עיקר טעם קבלת הנזירות, ואף שזה לצרכו⁴, כדי שלא יבוא לידי ניאוף, מכל מקום צריך הקבלה להיות **לה**, פירוש לשם שמים, ודו"ק.

ונראה שזה גם מדויק בפסוקים, דהנה מצינו שינוי לשון בקרא בין היכא דכתיב איסור שתיית יין לשאר איסורים, דלגבי איסור יין כתיב **מיין ושכר יזיר וגו'**, דמשמע שזה עיקר הנזירות, אכן בנוסף לזה מצטרפים עוד איסורים, וכגון **כל ימי נזרו מכל אשר יעשה מגופן היין וכו' לא יאכל**, וכן **כל ימי נדר נזרו תער לא יעבר על ראשו וגו'**, ומשמע שמי שמקבל עליו נזירות ידע שיש עליו עוד איסורים.

וכן הא דכתיב **כל ימי הזירו לה' על נפש מת לא יבא**, משמע שמכיון שנתקדש בקדושת הגוף אסור לו ליטמא למתים, וכמו שפירש רש"י בסמוך, וזה לשונו, **כל ימי נזרו קדש הוא**, זו קדושת הגוף מלהטמא למתים, ע"כ, ומשמע שזה אחד

תורה עד אחד בסוטה (לאוסרה עליו), שרגלים לדבר (פירש רש"י שנטמאה), שהרי קינא לה ונסתרה ועד אחד מעידה וכו', ומשמע שרק מפני שהיה קינוי וסתירה, מפני זה עד אחד נאמן, ועל זה מקשה רב פפא לאביי, והא כי כתיבה קינוי בתר סתירה וטומאה הוא דכתיבה, פירוש דלפי סדר הפסוקים משמע דאף בלי קינוי אסורה לו, דכתיב **ונסתרה והיא נטמאה ועד אין בה**, דמשמע דאף בלי קינוי נאמן עד אחד לאוסרה, ואם כן מדוע קאמר שהתורה האמינה וכו' רק מפני שרגלים לדבר שקינא לה, ומתרץ, אמר ליה (אביי לרב פפא), **ועבר** וכבר עבר וכו', פירוש שמדובר שכבר קינא לה לפני הסתירה, והפסוק כתוב שלא על הסדר, עיין שם.

ולכאורה צריך ביאור מכיון שצריך קינוי לפני סתירה, אמאי נכתב שלא כסדר. ונראה לבאר לפי מה שכבר ביארנו כמה פעמים⁵, שלפעמים מצינו שהתורה מתפרשת שלא לפי סדר הפסוקים, וטעמא דמילתא משום שזה מידה כנגד מידה, פירוש דבאופן שהאדם נוהג שלא כסדר, גם הכתוב עצמו נדרש שלא לפי הסדר, וזה גופא מה שמרומז בפסוק, ודו"ק.

והנה הפרשה כאן איירי במי שמקנא לאשתו מפני שנסתרה, והיינו שהיא נוהגת שלא כסדר, ומשום הכי מקנא לה, וזה נרמז בקרא דמה שיש לקנאות, זה רק באופן שהיא נוהגת שלא כסדר, ודו"ק. **נזיר להזיר לה'**, (ו' ב').

להזיר לה', פירש רש"י, וזה לשונו, להבדיל עצמו מן היין לשם שמים, ע"כ. והנה מבואר בפרשה שהנזיר נאסר בשלושה דברים, שלא ישתה יין, ושלא יגלח שערו, ושלא יטמא למתים.

פירוש ההתבדלות מהתאוות הגופניים, (ומוטב שיפוש מעצמו), דרך היא דרכה של תורה⁹, ועל ידי זה יכול להתחבר אליו יתברך.

ונראה שזה מה דאיתא בזוהר חדש (ק"ד: (מ"ד:), רזא תורה שבכתב לאתחברא בתורה שבעל פה, ובגין כך תקינו רבנן למגילה זו בשבועות בזמן מתן תורה, (תרגום, סוד תורה שבכתב להתחבר לתורה שבעל פה, ומשום זה תיקנו רבנן לקרוא מגילה זו בשבועות בזמן מתן תורתנו), ע"כ, פירוש דעיקר מתן תורה הוא החיבור עם תורה שבעל פה, פירוש שעל ידי זה

(9) ע"י פ"ו דאבות.

התורה יתחבר עם האדם, ואין זה אלא אם האדם מצמצם תאוות גופו, ומגיבר עליו כח החסד מבחינת **באו מדבר סיני**, להתנהג כמו במדבר, ואז ניתנת לו התורה במתנה וכו', וזה נרמז בקריאת מגילת רות, ודו"ק.

ונראה שזה מה שאנו אומרים שעכשיו הוא 'זמן מתן תורתנו', פירוש ששבועות הוא אותו זמן המסוגל שהאדם יכול לשמוע ה'דברים הקשים כגידיים', שיש באפשרותו להבין שאומרים לו שהוא יכול להתקדש ולהתבדל מתאוותיו הגופניים, ולהתקרב ולהתחבר אליו יתברך, ויכול לקבל התורה במתנה, וממתנה נחליאל, ודו"ק.

ואם כן קשה איך קאמר שמעון הצדיק שראה אותו עם שערותיו, מתי ראה אותו, הלא אם זה היה ביום השמיני כשהביא קרבנותיו, הרי לא היה לו שערות, שכבר גלחם מאתמול, ומתי קאמר לו, אתמהא.

ובהכרח צריך לומר, וכמו שכתב בתוספות הרא"ש (נדרים ט:), ד"ה ונמצאו מביאין חולין בעזרה וכו', וזה לשונו, והוא הדין דלא הוה אכיל קרבנותיו שהביא אחר שמנה נזירות טהרה, דכיון שנטמא בטומאתו הוה כאילו נעקר נדרו, ואף קרבנות סוף נזירות הם כחולין בעזרה, אלא נקט אשם דפסיקא ליה וכו', ע"כ.

ולפי זה מבואר שפיר מתי ראה אותו, דכאן איירי ביום הבאת קרבנות טהרה, ושמעון הצדיק לא היה אוכל גם לא מקרבן טהרה של מי שהביא אשם נזיר, ואם כן באותו היום שהביא קרבנות טהרה ראה ששערותיו ארוכות וכו', ועל זה אמר לו והוא ענה לו, ואמר לו עליך הכתוב אומר וכו'⁶.

והנה אי מיירי ביום הבאת קרבנות טהרה שלו, מובן גם מה שאמר לו 'עליך הכתוב אומר', דהנה בניזיר טמא כתיב (אחר שהביא כפרתו), **והזיר לה' את ימי נזרו**, ולכאורה מה שכתוב כאן **לה'**, נראה מיותר שכבר כתוב בריש הפרשה **נזיר להזיר לה'**.

אכן הא דשאני נזיר טמא מנזיר טהור, היינו כמבואר בגמרא שתוהין על נדרן, ועיין בתוספות (נזיר ד:), עליו הכתוב אומר וכו', וזה לשונו, כלומר שתחילת נדרו לגמרי לשם שמים, ולא היה דואג שיתחרט, אף על פי שנטמא, אבל שאר נזירים, סתמא נזירים בעת צרה או על עבירה שבידן, כדי להצטער ולכפר על עונם, וכשמתרבים הימים עליהם ממה שגמרו בדעתן, קרוב להיות תוהא על הראשונות, ע"כ.

ומשמע מדבריו שניזיר שנטמא מעיקרא נדר שלא לשם שמים, שנדר רק לצורך עצמו משום עונותיו וכו', ומשום הכי נטמא, ודו"ק. ויש לומר שזה מה שכתוב כאן, שעכשיו, אחר שכבר נטמא, יזהר **והזיר לה'**, שיקבל לשם שמים ולא משום עונותיו וכדומה.

וביאור הדבר כנזכר, דכיון שכל הקבלה שלו הייתה משום שראה סוטה וכו', אם כן קיבל עליו נזירות והיה צריך לקבל לשם שמים, ולא קיבל כמו שצריך, משום הכי מזהיר שעכשיו יקבל שאר הימים לשם שמים, ודו"ק.

ועכשיו מבואר מה שאמר שמעון הצדיק עליך וכו', שאף שכל שאר נזיר טמא הקבלה הראשונה שלו הייתה שלא לשם שמים, ורק השניה היא לשם שמים, אבל עליו, אף שנטמא, אמר קרא וכו' שהקבלה הראשונה כבר מתחלה היה לשם שמים, ודו"ק.

מהתוצאות של קבלת הנזירות, שמי שקיבל עליו נזירות צריך לדעת שיש עליו קדושת הגוף, וממילא **על נפש מת לא יבא**.

ומדויק בפסוקים שעיקר קבלת הנזירות, הוא כדי להבדיל עצמו מן היין, ודו"ק.

ולפי המבואר בדברי רש"י, שאף שעיקר קבלת הנזירות הוא כדי להבדיל עצמו מן היין, מכל מקום צריך להיות קבלתו לשם שמים, נראה שיש לבאר הך עובדא דאיתא בגמרא, (נדרים ט:), דתניא אמר שמעון הצדיק, מימי לא אכלתי אשם נזיר טמא, אלא פעם אחת בא אדם אחד נזיר מן הדרום, וראיתיו שהוא יפה עינים וטוב רואי וקווצותיו סדורות לו תלתלים, אמרתי לו, בני מה ראית לשחת שער זה הנאה, אמר לי, רועה הייתי לאבא בעירי, והלכתי למלאות מים מן המעיין, ונסתכלתי בבבואה שלי ופחז עלי יצרי, וביקש לטורדני מן העולם, אמרתי לו, רשע למה אתה מתגאה בעולם שאינו שלך, במי שהוא עתיד להיות רמה ותולעה, העבודה, שאגלחך לשמים, מיד עמדתי ונשקתיו על ראשו, אמרתי לו, כמותך ירבו נזירי בישראל, עליך הכתוב אומר, **איש כי יפליא לנדרו נזיר להזיר לה'**, (פירש הר"ן נזיר להזיר לה', שניזירתו לשם שמים)⁵.

וממשיך שם בגמרא, מתקיף לה רבי מני, מאי שנא אשם נזיר טמא, דלא אכל דאתי על חטא, כל אשמות נמי לא ליכול דעל חטא אתו, אמר ליה ר' יונה, היינו טעמא כשהן תוהין נזירין, וכשהן מטמאין ורבין עליהן ימי נזירות מתחרטין בהן, ונמצאו מביאין חולין לעזרה, (פירש הר"ן, לאו דוקא וכו' אלא כעין חולין קאמה, עיין שם), ע"כ.

והנה מה שצריך ביאור הוא, הא דקאמר שמעון הצדיק 'עליך הכתוב אומר', פירוש שכשהתורה כתבה **נזיר להזיר לה'**, שכוונתו שיזיר לשם שמים, התכוונה לנזיר כמותו, אכן קשה דהרי מבואר ששמעון הצדיק לא אכל מאשם נזיר טמא, ומשמע שמשאר נזירים טהורים שפיר אכל, ובהכרח שהיו עוד נזירים שקבלו עליהם הנזירות לשם שמים, דאי לאו הכי לא היה אוכל מהם, והנה הך פסוק כתוב בסתם נזיר, אף בניזיר שלא נטמא, ואמאי קאמר רק 'עליך הכתוב אומר', הא יש עוד, וצריך ביאור.

והנה עוד צריך ביאור בהך עובדא של שמעון הצדיק, שאמר 'ראיתיו וקווצותיו סדורות לו תלתלים', פירוש שראה שהיו לו שערות ארוכים, והנה כאן מיירי בניזיר טמא כשהביא קרבנותיו, שהרי לא אכל מן הקרבן אשם שהביא, ואשם אינו אלא בניזיר טמא.

והנה בפרשה נתבאר סדר של נזיר שנטמא, והוא כך, אם נטמא צריך הזאה שלישי ושביעי, וביום השביעי מגלח כל שעריו, וכמו שכתוב **וגלח ראשו ביום טהרתו ביום השביעי יגלחנו**, אכן את קרבנותיו, שזה השתי תורים או בני יונה וכבש לאשם, אינו מביא אלא למחרת ביום השמיני, וכמו שכתוב **וביום השמיני יבא שתי תרים וגו'**.

(6) והשתא מובן איך התחיל לדבר איתו, דכשראה נזיר שהביא קרבנותיו היה חוקר אם נטמא או לא, ודו"ק.

(5) ועי' בניזיר (ד:), שהובא אותו עובדא בשינויים קלים.